

Isiklik vara ja ettevõtluses kasutatav vara

ISIKLIKU VARA JA ETTEVÕTLUSES KASUTATAVA VARA ERISTAMINE

- ✘ Ettevõtlusega tegelemisel tuleb eraldada isiklikus tarbimises olev vara ettevõtluses kasutatavast varast.
- ✘ Kui on tegemist abikaasade ühisvaraga, on oluline, kelle nimel vara soetati. FIE-l on õigus oma ettevõtlustulust maha arvata üksnes enda poolt tehtud dokumentaalselt tõendatud kulusi, kuigi kulutus võib olla tehtud abikaasade ühisvara arvelt ja soetatud vara kuulub ühisvara hulka. Seetõttu peab ettevõtlusega seotud kulutust tõendavale kuludokumendile olema märgitud kulutuse tegijana abikaasa nimi, kes on FIE.
- ✘ Väärtpaberi võõrandamisest saadud tulu ei maksustata ettevõtlustuluna, vaid kasuna füüsilise isiku vara võõrandamisest ja deklareeritakse füüsilise isiku tuludeklaratsiooni vormil A.

Tihti on vara ettevõtlusega seotud vaid osaliselt. Olenevalt varast võib seda suhteliselt lihtsalt kasutusotstarbe järgi mõttelisteks osadeks jagada ja leida just ettevõtluses kasutatava osa suurus.

Näide

Ettevõtja kasutab oma korterist (üldpindala 63 m²) ühte tuba töötoana (toa pindala 12 m²). Töötuba kasutatakse ainult ettevõtluses, s.t isiklikel eesmärkidel seda ei kasutata. Seega on korteri ettevõtluses kasutamise osatähtsus 19% ($12 \div 63 \times 100$). Kui ettevõtja teeb remonti kogu korteris, siis võib ta oma ettevõtluse kuludesse kanda 19% korteri remondile tehtud kulutustest (vastavalt töötoa osatähtsusele kogu korteri üldpinnast).

Kui remonditakse ainult ruume, mida ettevõtluses ei kasutata, siis remondile tehtud kulusi ettevõtluse kuludes näidata ei saa.

Kui remont tehti ainult töötoana kasutatavas ruumis, siis on kõik remondiks tehtud kulud seotud ettevõtlusega.

Paljudel juhtudel kasutab FIE vara nii ettevõtluses kui isiklikul otstarbel ning vara ei ole võimalik mõttelisteks osadeks jagada. Siinkohal peab FIE ise määrama kindlaks iga üksiku vara ettevõtluses kasutatava osa.

- ✓ Kõigepealt tuleb eristada kõik varad ja kaubad, mida kasutatakse eranditult ettevõtluses. Sellisteks varadeks ja kaupadeks võivad olla tööriistad, materjalid, pooltooted jms.
- ✓ Seejärel tuleb eristada varad ja kaubad, mida FIE kasutab lisaks ettevõtlusele ka isiklikul otstarbel (nende puhul tuleb määrata ettevõtluse ja eratarbe proportsioonid).

Näide

FIE kasutab sõiduautot nii erasõitudeks kui ettevõtluses. Ettevõtluse tarbeks tehtud sõitude kohta peab ta sõidupäevikut. Perioodi üldine läbisõit on 50 000 km, millest sõidupäeviku alusel oli ettevõtluse otstarbel läbi sõidetud 10 000 km. Seega võib sõiduautole tehtud kulutusi ettevõtlustulust maha arvata 20% ulatuses ($10\,000 \div 50\,000 \times 100$).

Sõiduauto ettevõtluses kasutamise osatähtsust võib arvestada ka muu metoodika alusel.

- ✓ Lõpuks tuleb määrata proportsioonid nendele varadele ja kaupadele, mida lisaks ettevõtlusele kasutavad isiklikul otstarbel nii FIE kui tema perekonnaliikmed.

Näide

FIE soetas arvuti, mida ta kasutab oma ettevõtluses arvestuste järgi 45% arvuti tööajast. Ülejäänud ajal kasutavad arvutit FIE abikaasa ja lapsed, st see on kasutusel ettevõtlusega mitteseotud eesmärkidel. FIE arvas 45% arvuti soetusmaksumusest oma ettevõtlustuludest maha, samuti võib ta ettevõtlustuludest maha arvata vaid 45% arvutile tehtud täiendavatest kulutustest (täiendused riistvaras, uued arvutiprogrammid jms). Programmi soetamisel peab lähtuma sellest, kas programm on FIE ettevõtluseks vajalik ja kui on, siis kui suures osas. Juhul kui raamatupidamisteenuseid osutav FIE soetab uue raamatupidamisprogrammi, siis on see tema ettevõtlusega seotud kulu. Lastele uue arvutimängu soetamine ei ole ettevõtlusega seotud kulu.

Viimati uuendatud 08.01.2025